

Philosophorum

Folio xxv

82

triangulus autem non idem est. et numerus iam sicut. Non enim differat a numero dicitur numerus horum decem autem non idem est. In quibus enim dicitur differunt. hec quidem enim canes. alia vero equi. Et de tempore quidem ipso. et de circa ipsum propriis hac intentione nedicuntur est.

Hic ponitur vera solutio. Et intendit finaliter dicere quod sit unus tempus et quod tempus non sit passio cuiuslibet motus. sed motus primi mobilis. quod est unus numero. et ideo tempus mensurat primo illum motum. et ex parte alios motus. Et ad hoc inducendum permittit tria. quorum primum est. quod in omnes motus. motus localis est potius magis simplex. Et inter motus locales primus motus est circularis. quod est magis regularis secundum est. unum quod mensurat minimum sui generis. sicut numeri unitate. et tunc quodam tempore. Tertium est. quod tempus mensurat motum et cetera. Et quod percludit quod intendit scilicet quod tempus est solus passio primi mobilis. Quod sic probatur. illud quod est minimum primum certum et regulare. hoc est mensura aliorum quod sunt minus certa et magis diffinita. sed motus primi mobilis est minimum certissimus et univocissimus. sed dicitur ille motus gratia tempus mensurare omnes alios motus. et quod tempus est in illo motu primi mobilis. quod est unus. quod re tempus est tamen unum. Quod patet per hoc quod de ratione mensure est quod sit minima. ut patet decimo metaphisice. Et quod sit certa. quia mensura determinat mensuratum. quod oportet quod sit certior. Et etiam dicitur esse univocissimus. quod diffinitio mensuratur per univocissimum. Tunc ibi. Unum et videtur per hoc approbat illa solutio. scilicet quod tempus non sit in quolibet motu. sed in motu primi mobilis. et hoc dupliciter. primo per opinionem antiquorum. secundo per usum communem loquentium. Antiqui enim dicebant quod motus spherice celestis esset tempus. Et quod per hoc eos. quod tempus maxime habet ordinem ad motum circulare. sed sequitur quod habeat ordinem ad illum. sic quod illius motus esset passio. et non cuiuslibet motus. Secundo probatur ex usu communem loquentium. quod communem dicitur quod omnia redeunt circulo. quasi dicitur quod ista temporalia quod mensurantur tempore habeant cursum suum motum circulare primi mobilis a quo tempus habet unitatem. et tamen quicunque sentit quicunque motum sentit tempus. quod ex primo motu causat mutabilitatem in omnibus mobilibus. ut supra dicitur est. Tunc ibi. Dicitur recte. Manifestat unum quod plus suppositum. quod plus dicitur fuit. quod idem est numerus absolutus. sed non idem numerus applicatus ad numerata. sicut decem canes et decem oves habent unum numerum. sed non potest dici quod hoc ipsum quod est decem esse sit idem canum et ovium. quod non eadem decem sunt decem canes et oves. Et hoc idem. quod illa sunt eadem quod differunt differentibus. sicut cum oves non dicitur in ratione numeri. sed dicitur in ratione numeri applicati ad oves et ad canes. Et quod de summi quod omnes species debent dici unum in genere remoto. quibus inter se differant non in genere proprio. Et de hoc ponitur exemplum quod sunt due species trianguli. scilicet equilaterus. id est hinc tria latera equalia. et gradatus. id est hinc tria latera inaequalia. figura autem est genus trianguli. non ergo possumus dicere quod equilaterus et gradatus sit idem triangulus. sed possumus dicere quod sint una figura. quod vtrumque primum sub triangulo. quod est una species figure. Unum ratio est. quod cum idem et diversum seu differens opponantur. ibi dicitur esse identitate. ubi non est dicitur. sed equilaterus et gradatus dicitur ad invicem dicitur trianguli. id est quod est p

rie diversus trianguli cum sint eius species. sed non dicitur finem dicitur figure. Sicut est in proposito. quod numerus dividit in diversas species. quare una eadem omnia sunt decem dicuntur habere unum numerum. quod non dicitur ab invicem finem speciem numeri cum primum sub una specie numeri. sed non potest dici quod sint eadem decem. quod ea quod applicat numerus denari dicitur cum quodam horum sint canes et quodam equi. Ultimo autem epilogando percludit dicitur esse de tempore et de his quibus appropinquat ad considerationem tempus

Hic. Tempus differat ab eternitate et ab evo. Sed magis quod sic. quod in hoc concordant omnes philosophi et theologorum. eo quod diversa mensurata requirunt diversas mensuras. sed manifestum est quod deus et sub se separate. et ista temporalia sunt diversa mensurata. sed requirunt diversas mensuras. Sed in assignando dicitur est diversitas aurore. quod quodam sic assignant dicitur. nam eternitas est mensura caritatis principio et fine. Unum autem est mensura hinc principio et fine. Ista autem dicitur possit admitti ex duobus. primo ex parte mensuratum finem quod nunc existunt a parte rei. quod de facto illa mensurantur tempore quod hinc principio et fine. et illa mensurantur evo quod hinc principio et fine. et hoc mensuratur eternitate quod caret principio et fine. Secundo potest admitti ista dicitur ex parte mensurantis. quod in tempore potest accipi res quod hinc principio et fine. Sed ista dicitur finem se non valet. quod est totaliter per accidens. si enim motus ponatur nec habuisse principio nec fine. tunc dicitur ista non valet. quod motus tempore mensuratur finem suas partes reuolutes. et tamen finem. Aristoteles non habet principio nec fine. Quod autem nunc de facto hinc principio et fine hoc accidit sibi. Ista dicitur est oino accretalis. Sicut si aliquid eternum fuisset ab eterno quod non est simpliciter impossibile. tunc hoc eternum nec haberet principium nec finem. et tamen mensuratur evo et non eternitate. Et ideo alii aliter assignabant illorum dicitur sic scilicet quod eternum sit mensura illius quod non habet plus et posterius. Unum est mensura hinc plus et posterius sine innovatoe et veteratoe. Tempus est mensura hinc plus et posterius cum innovatoe et veteratoe. Sed etiam ista dicitur non valet. quod videtur implicare ad idem. quod quicquid habet plus et posterius hoc habet innovatoem et veteratoem. quod posterius adveniente primum veterat. et sic non potest stare illa dicitur eui ab alijs. Et alia dicitur vera quod est doctoris sancti. ista scilicet quod eternitas est mensura rei oino permanentis. Unum est mensura rei permanentis in suo esse. sed hinc successione in operatoe. Tempus autem est mensura simpliciter successivi tamen quo ad esse quod quod ad operatoem. Que dicitur potest sic probari. quod ipsum eternum scilicet deus habet simpliciter permanentiam. quod eius operatio sicut et esse in eternitate. et per omnia sic intelligitur operatur. Sed euiterna non habet transmutatoem finem esse. sicut temporalia. sube enim se parare et corpa celestia quod mensurantur evo nulla hinc successione in esse. hinc tamen successione quo ad operatoes. quia sube separate non potest sic oia intelligere. sed successiue intelliguntur et sicut corpa celestia habent successione in motu. Est tamen considerandum quod intellectus et affectus suba rum separare non mensurantur evo. sed re discreto. et ideo eui non est tempus discretum. sed bene admittit tempus discretum. quia eui respicit esse eternorum. sed tempus discretum respicit operatoem eternorum. Et quod etiam mensuratur operatio eterni tempore continuo. sicut patet in primo mobili. cuius motus mensuratur tempore continuo. Sed dicitur eternitatis ab alijs potest specialiter probari ex definitione eternitatis. quod eternitas est terminabilis vice tota sit et perfecta possessio. Et qua definitione patet quod tempus et eternitas ex opposito distinguuntur. quod cum tempus sit

8 u